

ת"פ (חיפה) 33850-05-21 - מדינת ישראל נ' מוחמד דבאח

ת"פ (חיפה) 33850-05-21 - מדינת ישראל נ' מוחמד דבאחשלום חיפה

ת"פ (חיפה) 33850-05-21

מדינת ישראל

נגד

מוחמד דבאח

בית משפט השלום בחיפה

[20.06.2024]

כבוד השופטת רונה פרסון

גזר דין

כללי

הנאשם הורשע, על סמך הודאתו, בכתב אישום מתוקן, בביצוע עבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 274 (1) + סעיף 25 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 274 (1) + (2) + סעיף 25 לחוק העונשין, התפרעות - עבירה לפי סעיף 152 לחוק העונשין ומעשה פזיזות ורשלנות - עבירה לפי סעיף 338(א)(3) לחוק העונשין. יצוין כי התיק הועבר לטיפולו בשלב של שמיעת הטיעונים לעונש, ביום 1.5.24, וזאת נוכח שינויים בסדרי עבודתו של בית המשפט.

עובדות כתב האישום בהן הורשע הנאשם

אירועי כתב האישום כאן התרחשו בעיצומה של מערכה צבאית בין מדינת ישראל לארגון החמאס ברצועת עזה, אשר כונתה מבצע "שומר החומות". במהלך השעות והימים שקדמו לאירועים שבכתב האישום, הייתה נתונה האוכלוסייה האזרחית במדינת ישראל תחת מתקפה של מאות רקטות. בה בעת, התעורר גל של הפרות סדר והתפרעויות אלימות ברחבי הארץ, על רקע לאומני-גזעני, שכלל תקיפות כלפי כוחות המשטרה והביטחון, וכלפי אזרחים יהודים וערבים. ביום 10.5.21 החל מהשעה 21:30 לערך התקהלו בצומת בענה, בכביש 85 מאות אנשים, וזאת מבלי שקיבלו אישור או רישיון לכך. במקום נכח כוח משטרה במטרה לשמור על הסדר הציבורי ועל שלום הציבור. המשתתפים בהתקהלות הבעירו צמיגים, פחי אשפה וידו אבנים לעבר כוח המשטרה, והכל תוך הפרת השלום והסדר הציבורי, באופן שיש בו להטיל אימה על הציבור.

בעקבות מעשי ההתפרעות, נאלץ כוח המשטרה לעשות שימוש באמצעים לפיזור הפגנות, בהם שימוש ברימוני הלם וטילי גז מדמיע, על מנת לפזר את המתפרעים, אך ללא הועיל.

ביום 10.5.21 סמוך לשעה 21:50, עמד הנאשם, אשר השתתף בהתפרעות, במרחק של כ-40 מטר מכוח המשטרה, וירה זיקוק לעבר כוח המשטרה בכוונה לתקוף את השוטרים שהיו במקום כאשר ההתקפה קשורה למילוי תפקידם כחוק, מתוך כוונה להכשילם בתפקידם, למנוע ולהפריע אותם מלמלא אותו. השוטר משה חן אשר עמד בסמוך והבחין במעשיו של הנאשם, רדף אחרי הנאשם אשר נמלט מהמקום. השוטר צעק לעבר הנאשם "עצור משטרה" מספר פעמים. הנאשם עצר, הסתובב אל השוטר משה, הניף את ידו הימנית והכה אותו באגרוף בפניו, אחז באפוד של השוטר והשנים נפלו ארצה. הנאשם התנגד למעצרו תוך שהשתולל, בעט ברגליו וניסה להימלט עד שנעצר. ראיות לעונש

טיעוני המאשימה לעונש

ב"כ המאשימה הגיש טיעוניו בכתב וטען למתחם ענישה שנע בין 18 חודשי מאסר בפועל ועד 36 חודשים תוך שהפנה לפסיקה. טען כי מדיניות הענישה הנוהגת היא מחמירה וניתן במסגרתה משקל ממשי לשיקולי הרתעה שגוברים על שיקולי שיקום. הדגיש שאין מדובר במקרה המצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום וכי אין מקום לאמץ את המלצת שירות המבחן לסטייה כה ניכרת מהמתחם באופן שהמאסר בפועל יהיה על דרך של עבודות שירות. טען כי המלצת שירות המבחן אינה מתיישבת כלל עם מדיניות הענישה הנהוגה הדנה את הפורעים למאסרים של ממש תוך מתן מעמד בכורה לשיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים. הוסיף וטען כי במהלך תקופת מבצע שומר חומות הושקעו מאמצים רבים ומשאבים רבים על ידי כוחות הביטחון בניסיון לשמור על הסדר הציבורי כאשר לעמדת המאשימה זו העת וזהו צו השעה לבטא מסר ברור ומרתיע ובאופן חד משמעי לציבור לפיו ביצוע עבירות דומות על רקע כאמור, יביא לענישה מרתיעה וכבדת משקל בדמות מאסר בפועל ממשי וארוך. בתוך המתחם טען ב"כ המאשימה, כי יש לגזור את העונש ההולם ברף התחתון ולגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה, מאסר על תנאי מרתיע וקנס.

טיעוני ההגנה לעונש

ב"כ הנאשם ביקש שבית המשפט יתחשב בנאשם ואם יגזור עליו מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה, ביקש כי המאסר לא יעלה על 9 או 10 חודשים.

הסנגור בטיעונו ביקש לאבחן את המקרה דנן ממקרים אחרים תוך שטען כי מדובר כאן "בחייל בודד" שאין מאחוריו תנועה אשר תומכת במעשיו וכי מדובר במי שנקלע לאירוע באופן אקראי. ציין כי מרבית האירועים האלימים התרחשו באזורים אחרים בארץ. ציין כי משפחתו של הנאשם לא התייצבה לתמוך בו בדיונים בבית המשפט וכי המשפחה בכללותה אינה תומכת במעשיו ואף רואה בעצם השתתפותו באירוע מעשה שלילי. ציין שהנאשם אכזב את כלל המשפחה הגרעינית והמורחבת שלו וכי ההגנה אף התקשתה במציאת חלופת מעצר אצל בני המשפחה לאור התנערותם ממעשיו של הנאשם. הפנה לתסקיר שירות המבחן ולנסיבות המשפחתיות של הנאשם, טען כי הוריו של הנאשם חולים וכי הוא המפרנס בבית, כי אחיו של הנאשם נהרג בתאונה בארצות הברית. טען כי הנאשם עבר הליך שיקומי והפנים את חומרת העבירות וכי אף שהענישה הראויה כוללת רכיב של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח, ביקש שהנאשם לא "יירקב" בכלא, שלא יוטל עליו מאסר בפועל ארוך אשר יש בו כדי להרוס הליך שיקומי של כשנתיים. ציין כי עצם ההליך המשפטי והניתוק מהמשפחה, יש בו גורם הרתעתי לנאשם ועל כן, יש להסתפק במאסר שאינו ארוך.

יצוין עוד כי ההגנה לא הפנתה לפסיקה אחרת מהפסיקה אליה הפנתה המאשימה בטיעוניה. דברי הנאשם

הנאשם בדבריו ציין כי הוא מבין שעשה טעות והוא מצטער עליה. תסקירי שירות המבחן

בענינו של הנאשם הונחו בפניי 4 תסקירים.

בתסקיר מיום 30.5.22 נסקרו הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם אשר סיים 11 שנות לימוד ולאחר מכן התחיל לעבוד כקצב. בהתייחס לעבירות צוין כי הנאשם הודה חלקית במיוחס לו בכתב האישום, קיבל אחריות חלקית למעשיו ואף שלל אותם. טען כי הלך להפגנה מתוך סקרנות ועניין יחד עם חברים נוספים והסתכל על המתרחש. שלל שירה זיקוק לעבר המשטרה ושלל שהכה שוטר וטען כי השוטרים הגיעו אליו, החזיקו אותו ופגעו בו פיזית, שלל כי ברח מהם והודה שזרק אבנים אך לא חשב על תוצאות התנהגותו ופעל מתוך לחץ חברתי והביע חרטה רבה על מעשיו וצער עליהם.

התרשמותו של שירות המבחן היתה כי הנאשם בעל נטייה להיגררות וכי התקשה בשלב זה לגבש אישיות עצמאית ונפרדת וכי התנהגותו באירוע העבירה נבעה מתוך לחצים חברתיים, היעדר בשלות ואימפולסיביות ושירות המבחן לא התרשם מקיומן של דפוסים עברייניים מושרשים או מעמדות ואידיאולוגיה אנטי ממסדית. בשקלול הגורמים אשר היו בפני שירות המבחן במועד זה, לא נשללה הישנות עבירות בעתיד ונמצא כי הסיכון מצוי בחומרה נמוכה - בינונית, הערכה כי הפרוגנוזה השיקומית בעניינו שלילית ועל כן נמנע שירות המבחן מהמלצה שיקומית בעניינו.

יצוין כי בשלב זה חזר בו הנאשם מהודאתו בכתב האישום והתיק נקבע לשמיעת ראיות (בפני המותב הקודם שדן בתיק). עוד יצוין כי ביום 24.1.23 הנאשם חזר בו מהכפירה והודה בכתב אישום מתוקן, בנוסחו המפורט לעיל, ועניינו הועבר לקבלת תסקיר נוסף של שירות המבחן, כמו גם לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות, אם כי הודגש בהחלטת ביהמ"ש, כי הענישה הראויה היא מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח.

ביום 7.7.23 הוגש תסקיר משלים בעניינו של הנאשם. שירות המבחן ציין כי בהתייחסות מחודשת של הנאשם לביצוע העבירות, לא נמצא כי חל שינוי משמעותי והוא מסר שנסע יחד עם חבריו להפגנה לאחר קבלת קריאות והודעות להגיע להפגנה. מסר כי רצה לזוז מהמקום בשלב כלשהו בשל השימוש בגז מדמיע, אך נתפס על ידי שוטר. שלל כי הפעיל אלימות כלפי השוטרים ושיתף שהוא מצטער על יציאתו להפגנה ועל המעורבות שלו במעשים נשוא כתב האישום אשר גורמים למועקה אצלו ואצל משפחתו וביטא רצון להתקדם בחייו ולנהל אורח חיים נורמטיבי. בבדיקת נזקקות טיפולית התקשה למקד את צרכיו הטיפוליים אך ביטא נכונות ורצון להשתלב בהליך שיקומי טיפולי בשירות המבחן בכדי לקבל תמיכה והכוונה ולרכוש כלים להתמודדות יעילה כאמצעי לצמצום סיכון להישנות עבירות בעתיד. לצורך בחינת יכולתו של הנאשם לשתף פעולה ולהתחייב להליך טיפולי, ביקש שירות המבחן את דחיית הדיון כאשר במסגרתו יערך ניסיון שיקומי.

בתסקיר מיום 31.10.23 ומיום 17.1.24 עלה כי בתקופת הדחייה שולב הנאשם בקבוצה טיפולית לצעירים עוברי חוק, דוברי השפה הערבית. צוין כי ההליך הטיפולי לא היה יציב בשל המצב הביטחוני לאחר אירועי ה-7.10.23 וכי הנאשם לא נכח בכלל המפגשים שהתקיימו אך במהלך המפגשים בהם השתתף, שיתף במצב הכלכלי הדחוק בבית והעזרה שלו בפרנסת המשפחה שלא מעבודה קבועה. הנאשם שיתף כי ההליך הטיפולי מסייע לו להתקרב להוריו, לקבל אחריות על תפקודיו ברמה המשפחתית ולצמצם קשר עם חברה שולית.

ביחס לנסיבות מעשיו, שיתף כי יצא להפגנה יחד עם חבריו לאחר שתיאמו ביניהם אך לא תכנן להתנהג באופן עובר חוק ופוגעני אף שידע שהוא הולך להפגנה שאינה מאושרת ושיתף כי החל לבצע מה שאחרים עשו, כגון זריקת אבנים, לצעוק ולקלל, לדבריו הוא נגרר וחיכה התנהגות של אחרים.

הערכת שירות המבחן היא כי הנאשם בעל יכולות תפקודיות סבירות כאשר הוא משתדל למלא תפקידיו במישור המשפחתי והתעסוקתי אך זקוק לשפר את יכולתו להכיר באחריותו למתרחש בחייו וזקוק להמשך הליך טיפולי שיסייע לו להתבונן במניעים שעמדו בבסיס ביצוע העבירות ולהגביר את אחריותו לבחירותיו.

בשלב זה, העריך שירות המבחן כי הפרוגנוזה השיקומית בעניינו טובה. המלצת שירות המבחן היא להעדיף את הענישה השיקומית באמצעות הטלת צו מבחן והמשך שילובו בקבוצה טיפולית מתוך הערכה כי ענישה מאחורי סורג ובריח יש בה כדי לחבר את הנאשם לתרבות עבריינית ולפגוע בדימוי העצמי שלו.

שירות המבחן המליץ כי ככל שתוטל על הנאשם ענישה הרתעתית בדמות מאסר שתהא בעבודות שירות שכן עצם ההליך המשפטי מהווה עבור הנאשם גורם מרתיע ומחדד גבולות.

המחוקק קבע במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, את עקרון ההלימה המנחה בענישה. דהיינו, קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל. על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם ובתוך כך יתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בעבירה, כאשר בתוך המתחם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם, בהתחשב, בין היתר, בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

הנאשם במעשיו פגע בערכים מוגנים שעניינם שמירה על חיי אדם ושלמות הגוף, ביטחון הציבור, שמירה על הסדר הציבורי ועל שלטון החוק וכן שמירה על שלום וביטחון השוטרים אשר ממלאים תפקידם כחוק בשמירה על הסדר הציבורי במיוחד בזמנים בהם אירעו התפרעויות אלימות ברחבי המדינה תוך כדי מערכה צבאית.

בתי המשפט עמדו על החומרה הגלומה בעבירות של התפרעות אשר מציבות סכנה ישירה וממשית לחיי אדם ואף עלולות להוביל לפגיעות קשות בגוף וברכוש. בפסיקה אשר מתייחסת לאירועים במסגרת מבצע "שומר חומות", נקבע שיש לנקוט במדיניות ענישה אשר תרתיע ותרסן התפרעויות שעלולות לסחוף המון רב ולהבעיר את השטח, תרתי משמע, ולצאת מגדר שליטה, במיוחד שבנסיבות כאלה כוחות הביטחון חשופים לסיכון מוגבר ומכוון דווקא בשל תפקידם. האמור מקבל משנה תוקף שעה שהעבירות מתבצעות במהלך תקופות בהן שוררת מתיחות ביטחונית. עוד נקבע כי חברה ששלטון החוק ניצב לנגד עיניה, אינה יכולה לאפשר פגיעה באנשי רשויות החוק, ובמקרים שפגיעה כזאת מתרחשת, על בתי המשפט לנהוג כלפיה באפס סובלנות, על מנת למגר מעשים אלה עד כמה שניתן. ראו ע"פ 6103/23 שחדה אמרני נ' מדינת ישראל (15.5.24), ע"פ 901/22 מדינת ישראל נ' מוחמד אסווד (24.2.2022), ע"פ 5590/16 אברהים נתשה נ' מדינת ישראל (17.1.2018), ע"פ 4737/16 פלוני נ' מדינת ישראל (27.7.2016), ע"פ 2579/14 מוחמד פרחאן נ' מדינת ישראל (25.5.2015).

בעפ"ג 26998-04-22 מדינת ישראל נ' מיאתב אבו היג'א (9.5.2022) נקבע כי עת לפעול להחמרת מדיניות הענישה בגין התפרעויות המונים על רקע לאומני. מדינה חפצת חיים חייבת להגן על ריבונותה, על סמלי שלטונה ועל כוחות אכיפת החוק שלה מפני פגיעה ומפני קריאת תיגר אלימה. ככל שהפגיעה היא נרחבת יותר ואלימה יותר, יש לראותה כמסוכנת יותר לאינטרסים החיוניים של המדינה. קריאת תיגר מסוכנת מחייבת את בתי המשפט להגיב באמירות ברורות וחד משמעיות של ענישה בלתי מתפשרת. מעשים ועבירות מהסוג הנדון ראויים לעונש הנמדד בתקופות מאסר ארוכות ולא בחודשי מאסר. על העונשים להיות כאלו שייצרו הרתעה אמיתית, כאלה אשר יעוררו פחד ויראה.

כפי שנקבע בפסיקה, שעה שמדובר בעבירות המבוצעות בידי המון מתפרע, הרי אחריותו של היחיד לא נקבעת רק לפי תרומתו הישירה לאירוע אלא מתוך ראייה רחבה יותר המתייחסת אל מטרתו המשותפת של ההמון אשר היחיד הוא חלק ממנו. הסכנה לביטחון הציבור, לביטחון הנפש והרכוש, הפגיעה בסדרי השלטון והמשטר ובאלה האמונים על השלטתם, הן משמעותיות וממשיות ונמצאו במדרג חומרה גבוה (ראו עפ"ג 26975-04-22 מדינת ישראל נ' שמוך וההפניות שבו).

אשר לנסיבות ביצוע העבירות, הנאשם השתתף בהתקהלות אסורה בה נכחו מאות אנשים אשר הבעירו צמיגים, פחי אשפה ויידו אבנים לעבר כוח המשטרה תוך הפרת הסדר הציבורי; הנאשם נטל חלק אקטיבי בהתפרעות, ירה זיקוק לעבר כוח המשטרה ממרחק של כ-40 מטרים וכאשר השוטר הבחין בו, הוא נמלט מהמקום תוך שהשוטר רודף אחריו, וכשהתקרבו השוטר אליו, הוא הגדיל לעשות ואף הכה את השוטר באגרוף לפניו, אחז באפוד השוטר והשניים נפלו ארצה. הנאשם התנגד למעצרו תוך שהשתולל, בעט ברגליו וניסה להימלט עד שנעצר.

ההתפרעות אירעה על רקע מערכה צבאית שניהלה מדינת ישראל מול ארגון החמאס, לאחר תכנון והצטיידות בחפצים פוגעניים ומכאן שמדובר בנסיבות מחמירות.

הנזק שעלול היה להיגרם כתוצאה מירי הזיקוק לעבר כוחות המשטרה במקום, יידוי האבנים, כמו כלל מעשי ההתפרעות, עלול היה להיות גדול ורק במזל לא נגרמו פגיעות בגוף. בנסיבות אלה מצאתי כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת, עיון בפסיקה מלמד כי בעבירות בהן הורשע הנאשם, עבירות של התפרעות לצד עבירות כלפי שוטרים ובמיוחד בעיצומה של מערכת צבאית או על רקע לאומני, קיימת מגמה של ענישה מחמירה ומרתיעה בדמות מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח לתקופה משמעותית וזאת לצד רכיבים נוספים.

בעניין זה המאשימה הפנתה לשורה של פסקי דין שיש בהם כדי לבטא מדיניות זו. להלן אתייחס לפסיקה המדגימה את מדיניות הענישה הנוהגת ואשר על בסיסה, בין היתר, יקבע מתחם העונש ההולם בתיק כאן.

בע"פ 3253/19 מוחמד אבו חמוס נ' מדינת ישראל (24.6.20), נדחה ערעורו של המערער אשר הורשע בבית המשפט המחוזי בעבירות של מעשה רשלנות בחומר נפיץ, תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות והתפרעות ונגזר דינו ל-12 חודשי מאסר בפועל ועונשים נלווים. שם דובר באירועים שהתרחשו במספר מוקדים של התפרעויות רבות משתתפים בעיסאויה כאשר המערער נטל חלק באחת מהן תוך שניסה לתקוף את השוטרים בנסיבות מחמירות, יידה לעברם אבנים ביחד עם אחרים והיה שותף לירי זיקוקים לעברם ואף יידה בקבוק תבערה. בית המשפט קבע את מתחם העונש לתקופה שבין 9 חודשים ועד 25 חודשי מאסר בפועל.

בעפ"ג 52096-04-22 מדינת ישראל נ' חמוד בלאל (14.7.22) החמיר בית המשפט של הערעור עם עונשו של הנאשם אשר הורשע, על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן בעבירות של התפרעות, ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, מ-6 חודשי מאסר בעבודות שירות ל-6 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריה והותיר על כנה ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי וקנס בסך 3,000 ₪. בית המשפט ציין כי ראוי היה שעונש המאסר יהיה לתקופה משמעותית וארוכה מ-6 חודשים, אך בשל עקרון אחידות הענישה, שעה שהמאשימה בחרה שלא לערער על עונשו של נאשם נוסף בתיק, עונש שהפך לחלוט, הסתפק בית המשפט בהשוואת הענישה של שני השותפים. יצוין כי שם נעברו העבירות על רקע מבצע "שומר חומות" ונקבע מתחם עונש הנע בין מספר חודשי מאסר ועד ל-16 חודשי מאסר בפועל.

בעפ"ג 26998-04-22 מדינת ישראל נ' מיאתב אבו היג'א (9.5.2022) הוחמר עונשו של המשיב ביחס לרכיב המאסר בפועל מ-8 חודשי מאסר בפועל (וענישה נלווית בדמות 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים ופיצוי בסך 4,000 ₪), ל-16 חודשי מאסר בפועל. המשיב שם הורשע, על סמך הודאתו, בעבירות של התפרעות, ניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, היזק בזדון ואיומים. המשיב השתתף בהתקהלות אסורה בכניסה הראשית לטמרה ביחד עם עשרות אנשים אשר יידו אבנים לעבר שוטרים וניידות משטרה, שרפו צמיגים וחסמו כביש תוך הפרת השלום והסדר הציבורי. ניידת משטרה ובה שלושה שוטרים הגיעה למקום במטרה להשליט סדר, והשוטרים נאלצו לעשות שימוש בגז מדמיע ממרחק של 300 מטרים אך ללא הועיל. המשיב יידה אבנים יחד עם מתפרעים אחרים לעבר שני השוטרים שירדו מהניידת וכן לעבר הניידת כשהשוטר השלישי ישב בתוכה במושב הנהג ממרחק של כ-20 מטרים, כאשר הוא רעול פנים. חלק מהאבנים שאותם יידו המשיב וחבריו פגעו בניידת. מייד לאחר מכן ברח המשיב מהמקום ושני השוטרים רדפו אחריו עד שהצליחו ללכודו ועצרו אותו. אז ניסה המשיב להשתחרר מאחיזת השוטרים, השתולל וניסה להימלט תוך כדי שהוא קילל את השוטרים, ירק לעברם ואיים עליהם.

בעפ"ג 26975-04-22 מדינת ישראל נ' אחמד שמוך (12.5.22) התקבל ערעור המדינה באופן שעונשו של המשיב אשר הורשע, על סמך הודאתו, בעבירות של התפרעות והפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, ונגזר דינו ל-7 חודשי מאסר בפועל (וענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 3,000 ₪) הוחמר והועמד על 12 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט ציין כי בהתערבו בגזר הדין כיבד את הכלל לפיו ערכאת הערעור, גם אם מתערבת בענישה, אינה ממצה את הדין. יצוין כי המשיב שם הורשע בכך שבמהלך מבצע "שומר חומות" השתתף בהתפרעות אלימה בעיר עכו במסגרתה יידה, במסגרת אירוע אחד, אבנים לעבר שוטרים שהגיעו למקום על מנת לפזר התפרעות אלימה ובאירוע השני הגיע למקום התקהלות אסורה בעכו במסגרתה חסמו רעולי פנים כבישים באמצעות פחי אשפה וחפצים אחרים, יידו אבנים ובקבוקי תבערה, ירו זיקוקים וגרמו לנזק לרכוש, אז יידה שני בקבוקי זכוכית לכיוון השוטרים שעמדו במרחק של מספר מטרים ממנו.

בעפ"ג 26952-04-22 מדינת ישראל נ' נדים אנטקלי (9.5.22) התקבל ערעור המדינה על משך רכיב המאסר בפועל והועמד על 14 חודשים תחת 8 חודשי מאסר בפועל אשר נגזרו עליו בבית משפט השלום, ללא שינוי ביתר הרכיבים (6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים וקנס בסך 3,000 ₪). בית המשפט המחוזי ציין כי כערכאת ערעור הוא אינו ממצה את הדין עם הנאשם. יצוין שהמשיב הורשע, על סמך הודאתו, בכתב אישום מתוקן בעבירות של התפרעות והפרעה לשוטר בנסיבות מחמירות, בכך שהשתתף באירוע שבו התקהלו עשרות רבות של אנשים במספר מוקדים בעכו, חסמו כבישים, יידו אבנים ובקבוקי תבערה, ירו זיקוקים וגרמו נזק לרכוש. חלקו של המשיב באירועים הוא בכך שהצטרף להתפרעות ויידה אבנים לעבר השוטרים, מספר פעמים ובמספר מוקדים של התפרעות אשר נמשכו מספר שעות וזאת ביחד עם אחרים. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש שנקבע כנע בין 8 חודשי מאסר ועד 24 חודשי מאסר מקל יתר על המידה עם המשיב.

בעפ"ג 43417-02-16 מדינת ישראל נ' מהדי אבו רגב (20.3.16), נדחה ערעורה של המדינה על גזר דינו של ביהמ"ש השלום אשר הרשיע את הנאשם, בן 18.5, על יסוד הודאתו בעבירות של התפרעות וניסיון לתקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, במסגרתו הוטל עליו מאסר בפועל למשך 9 חודשים ושני מאסרים על תנאי. ביהמ"ש קבע את מתחם העונש ההולם ממספר חודשי מאסר בפועל ועד 18 חודשי מאסר בפועל. עסקינן בנאשם שהשתתף בהפרת סדר שכללה 30 עד 40 משתתפים בסמוך למעבר שועפט כאשר המתפרעים שרפו צמיגים ויידו אבנים וחפצים לעבר השוטרים שעמדו בעמדת הפילבוקס. הנאשם יידה מספר אבנים לעבר השוטרים ממרחק של כמה עשרות מטרים. בעפ"ג 21523-08-15 מדינת ישראל נ' עיסאם ענאתי (14.10.15), התקבל ערעורה של המדינה על גזר דינו של בית משפט השלום אשר הרשיע את המשיב, על סמך הודאתו, בעבירות של ניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות והתפרעות וגזר את דינו של המשיב ל-9 חודשי מאסר בפועל תחת 5 חודשי מאסר בפועל (ושני מאסרים מותנים). בעניין זה, במחאה על מצעד הדגלים שהתקיים לציון יום ירושלים, החלה באזור שער שכם בירושלים התפרעות של עשרות צעירים במסגרתה יידו אבנים ובקבוקי זכוכית לעבר כוחות המשטרה. הנאשם יידה שתי אבנים לעבר כוח מג"ב שחסם את רחוב דרך שכם. בפסק הדין הדגיש בית המשפט של הערעור כי אף שהחמיר בעונשו של המשיב, לא מיצה את הדין עימו.

בע"פ 6106/23 שחאדה עמרני נ' מדינת ישראל (15.5.24), נדחה ערעורו של המערער אשר הורשע בעבירות של התפרעות, מעשה פזיזות ורשלנות, יידוי אבן לעבר כלי תחבורה והפרעה לשוטר במילוי תפקידו במהלך מבצע "שומר חומות" ונגזר דינו בבית המשפט המחוזי ל-38 חודשי מאסר בפועל, שני מאסרים מותנים וקנס בסך 8,500 ₪. יצוין כי מעשיו של המערער שם הסתיימו בנזק לרכוש בלבד, אך ביהמ"ש מצא לדחות את בקשתו להקל עימו תוך מתן עדיפות לשיקולי שיקום.

בת"פ 40079-05-21 מדינת ישראל נ' פאדי אבו שנדי (19.5.22), הורשע הנאשם, על פי הודאתו, בעבירות של תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות והתפרעות במהלך מבצע "שומר חומות". בית המשפט קבע את מתחם העונש ההולם למאסר בפועל לתקופה שבין 12 חודשים ועד 36 חודשים לצד עונשים נלווים וגזר את דינו למאסר בפועל לתקופה של 13 חודשים בליווי מאסר מותנה קנס ופיצוי. יצוין כי שם הנאשם השתתף בהתקהלות אסורה, יידה אבנים לעבר שוטר כאשר אבן אחת פגעה ברגלו של השוטר ונמלט מהמקום עד שנעצר על ידי שוטרים. לאור כלל האמור לעיל אני קובעת כי מתחם העונש הראוי בנסיבות תיק זה כולל מאסר בפועל לתקופה שבין 12 חודשים ועד 30 חודשים בצירוף רכיבים של מאסר על תנאי וקנס. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות יש לזקוף לזכות הנאשם את הודאתו אשר חסכה זמן שיפוטי ואת זמנם של העדים ואת העובדה כי אין לחובתו הרשעות קודמות. כך גם נתתי דעתי לנסיבותיו האישיות-משפחתיות של הנאשם, לרבות על רקע העבירות אותן ביצע, כפי שנטענו על ידי הסנגור.

נתתי דעתי להתרשמות שירות המבחן, בתסקיר מיום 13.5.24, כי הפרוגנוזה השיקומית בעניינו של הנאשם טובה והמלצתו להעדיף ענישה שיקומית בדמות הטלת צו מבחן ושילובו בקבוצה טיפולית. עוד יצוין כי לא נעלם מעיני ששירות המבחן ציין שהנאשם זקוק לשפר את יכולתו להכיר באחריותו ובמניעים שעמדו בבסיס ביצוע העבירות ולהגביר את אחריותו בבחירותיו.

עם זאת, בנסיבות שבפניי מצאתי לדחות את המלצת שירות המבחן. כידוע, המלצת שירות המבחן אך המלצה היא ואין בית המשפט מחוייב לקבלה. בית המשפט שוקל את המלצה אל מול מכלול שיקולים עונשיים לצורך גזירת העונש בעניינו של הנאשם שבפניו (ראו רע"פ 7009/20 ישראילוב נ' מדינת ישראל, רע"פ 1756/16 ימיני נ' מדינת ישראל). בעבירות בהן מתווסף גורם של התרסה נגד שלטון החוק ומרות המדינה ומוגבר החשש מהסלמת האלימות, עד כדי סיכון בפגיעות בגוף ובנפש נדרש כי תוטל ענישה מחמירה, הן משיקולי גמול והוקעת המעשים, הן מטעמים של הגנה על ביטחון הציבור מפני הסיכון הממשי הנשקף ממבצעי המעשים והן מטעמים של הרתעה אפקטיבית, אישית וכללית הגוברים כאן על האינטרס האישי של הנאשם (ראו עפ"ג 30191-02-15 מדינת ישראל נ' אמג'ד אגרוף). אציין עוד כי אף מטעם זה, של הרתעת הרבים, מצאתי שלא למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם אלא מעט למעלה ממנו.

כפי שנקבע רע"פ 6720/16 מדינת ישראל נ' פלוני (וההפניות שם) "...מתן ביטוי משמעותי לשיקולי שיקום ולכלל השיקולים לקולת העונש אינו שולל את הצורך בהטלת עונש מאסר בפועל, אשר יהלום חומרה זוע"פ 5561/14 גפן נ' מדינת ישראל], פורסם בנבו[פסקה 6; (7.11.2016) ע"פ 3381/16 אלקרינאוי נ' מדינת ישראל], פורסם בנבו[פסקה 13. (10.7.2016) יש לחזור ולהבהיר, כי הגם שישנה חשיבות לשיקולי השיקום, הם אינם חזות הכול, ובצדם ניצבים שיקולי הגמול והרתעה] (ע"פ 5376/15 ביטון נ' מדינת ישראל], פורסם בנבו[פסקה 18 (11.2.2016) ע"פ 8820/14 שחר נ' מדינת ישראל], פורסם בנבו[פסקה 13. (17.5.2015)]. לאחר ששקלתי את עניינו של הנאשם כאן לא מצאתי מקום לחרוג לחומרא או לקולא ממתחם העונש שנקבע. סוף דבר

בהתחשב במכלול השיקולים שפורטו, מצאתי לגזור את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם. בקובעי זאת אני ערה לכך כי המאשימה עתרה לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, אשר הוצע על ידה, אולם כפי שצינתי, מצאתי לקבוע מתחם עונש שונה, מידתי יותר, העולה בקנה אחד עם מכלול נסיבות התיק וכפי שפורט בהרחבה לעיל. העולה מכל האמור לעיל הוא שאני גוזרת את דינו של הנאשם כדלקמן:

א. מאסר בפועל לתקופה של 14 חודשים בניכוי ימי מעצרו מיום 11.5.21 ועד ליום 1.7.21.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר בתיק זה והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתקופת התנאי אחת מהעבירות בהן הורשע בתיק זה ויורשע בגינה במהלך תקופת התנאי או לאחריה.

ג. קנס בסך 4,000 ₪.

הקנס ישולם עד לתאריך 22.9.24.

הנאשם יתייצב לריצוי מאסרו ביום 27.6.24 בשעה 08:00 בימ"ר קישון. הנאשם מונחה לפנות להליך של מיון מוקדם. הקנס ישולם לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביה.

ניתן לשלם את הקנס בתוך 3 ימים ממועד מתן גזר הדין, בדרכים הבאות:

* בכרטיס אשראי באתר מקוון של רשות האכיפה והגביה, בכתובת www.eca.gov.il

* במוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גביה) בטלפון *35592 או בטלפון *****.

* בדואר ללא צורך בשובר תשלום, באמצעות הצגת תעודת זהות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ד סיוון תשפ"ד, 20 יוני 2024, בהעדר הצדדים.